Maa- ja metsätalousvaliokunta

Viite: Lausuntopyynnöt 24.4.2023. E 183-186/2022 vp

Asia: Kalatalouden Keskusliiton lausunnot neljästä valtioneuvoston selvityksestä

Kalatalouden Keskusliitto kiittää lausuntopyynnöstä. Valtioneuvoston selvitykset antavat mielestämme oikean kuvan lausuttavina olevista aiheista. Kunkin otsikon alle olemme koonneet joitain näkemyksiämme.

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle kalatalous- ja vesiviljelysektorin energiasiirtymästä

Kaupallisessa kalastuksessa suurimmat saaliit tuottavassa, mutta myös eniten fossiilisia polttoaineita kuluttavassa kalastusmuodossa avomeritroolauksessa emme pidä käytettävissä olevalla tekniikalla mahdollisena suurimittaista siirtymistä sähköisiin voimanlähteisiin. Fossiilisten polttoaineiden korvaaminen uusiutuvilla on mahdollista, mutta tämä edellyttää kalastusaluksiin tehtäviä merkittäviä investointeja, joiden tukeminen ei ole riittävässä määrin mahdollista nykyisillä kalatalouden rakennetukisäännöillä. Jos lisäksi uusiutuvien polttoaineiden hintataso nousee merkittävästi fossiilisia polttoaineita suuremmaksi, avomerikalastuksen kannattavuus nykymuodossaan tulee kyseenalaiseksi. Rannikkokalastuksessa vesitse tapahtuvat siirtymät ovat merkittävästi lyhyempiä ja energiantarve alhaisempi, joten teoriassa sähköisten voimanlähteiden käyttö tulee tekniikan kehittyessä mahdolliseksi. Nykyiset rakennetukisäädökset ovat kuitenkin rajoittavana tekijänä myös tässä siirtymässä.

Tiedonanto, joka koskee EU:n toimintasuunnitelmaa: meriekosysteemien suojelu ja ennallistaminen kestävän ja sopeutumiskykyisen kalastuksen varmistamiseksi

Esitetty Suomen kanta on mielestämme realistinen ja hyvä. Liittyen komission tiedonannossa mainittuun pohjatroolauksen kieltämiseen mereisillä suojelualueilla haluamme nostaa esille tarpeen määritellä pohjatrooli nykyistä tarkemmin. Kuten valtioneuvoston selvityksessä mainitaan, Suomessa ei käytetä tiedonannossa tarkoitettua, merenpohjille vahingollista pohjatroolia käytännössä lainkaan. Kansallisessa saalisilmoituslomakkeessa olevalla termillä pohjatrooli tarkoitetaan lähellä pohjaa käytettävää välivesitroolia.

Toisena huomiona nostamme tarpeen huomioida nykyistä selvemmin tiettyjen eiuhanalaisten lajien (hylje ja merimetso) suojelun potentiaaliset vaikutukset uhanalaisiin lajeihin (ankerias ja muut vaelluskalat).

Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: Yhteinen kalastuspolitiikka tänään ja huomenna: Kalatalous- ja merisopimus kohti kestävää, tieteeseen perustuvaa, innovatiivista ja osallistavaa kalastuksenhoitoa

Pidämme erityisen tärkeänä Suomen kannassa olevaa mainintaa siitä, että merituulivoiman kasvu ei vaaranna kalakantojen tilaa ja lisääntymisalueita tai kalastuksen harjoittamisen mahdollisuutta. Pohjanlahdella sijaitsevat varaukset merituulipuistoille kattavat suurelta osin Suomen kaupallisen kalastuksen tärkeimmät pyyntialueet sekä Perämeren lohikantojen vaellusreitit. Talousvyöhykkeelle tuulipuistojen teko onnistuu valtioneuvoston luvituksella ja kalatalouselinkeinon pelkona on, että alueet menetetään kalastukselta pysyvästi ja mm. lohikantojen vaelluksille aiheutuu peruuttamatonta vahinkoa. Lisää tutkimustietoa merituulipuistojen kokonaisvaikutuksista sekä ajan tasalla oleva lainsäädäntöä tarvitaan ennen rakentamispäätöksiä.

Yhteisen kalastuspolitiikan osalta pidämme tärkeänä alueellisuuden vahvistamista edelleen. Koko EU-jäsenyysajan kalataloudessamme on kamppailtu kansallisten erikoispiirteiden sovittamisessa valtamerikalastuksen tarpeisiin kehitettyihin säädöksiin.

Komission kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle asetuksen (EU) No 1379/2013 täytäntöönpanosta liittyen EU:n kalastus- ja vesiviljelytuotteiden markkinajärjestelyyn

Esitetty Suomen kanta on mielestämme asianmukainen. Suomessa ei ole kertomuksen mukaisia kalatalouden tuottajajärjestöjä eikä tiedossamme ole myöskään näiden perustamisaikeita nopealla aikataululla. Kannatamme kuluttajainformaation lisäämistä kalatuotteissa koko EU:n tasolla.

Helsingissä 4.5.2023

Vesa Karttunen
toiminnanjohtaja